

Powierzenie wykonywania pracy obywatelom Ukrainy

*w kontekście przepisów ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy
w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*

Podstawy prawne –

stan prawny na dzień 20 kwietnia 2022 r.

- **Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**
/Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm./;
- Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami
/Dz.U.UE.L.2001.212.12 z dnia 2001.08.07/
- Decyzja Wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony
/Dz.U.UE.L.2022.71.1 z dnia 2022.03.04/
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
/Dz. U. z 2021 r., poz. 1108 z późn. zm./
- Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych
/Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 z późn. zm./
- Ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
/Dz. U. z 2021 r., poz. 1745 z późn. zm./

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

/Dz. U. z 2022 r., poz. 583

zm. Dz. U. z 2022 r. poz. 830, Dz. U. z 2022 r. poz. 684, Dz. U. z 2022 r. poz. 683,
Dz. U. z 2022 r. poz. 682/

- stan prawny na dzień 20 kwietnia 2022 r.

Zakres przedmiotowy - art. 1

Ustawa określa zasady zalegalizowania pobytu

- obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa
 - obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium RP
- ✓ Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelu Ukrainy, rozumie się przez to także nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa i nie jest obywatelem polskim.

Legalność pobytu - art. 2

Jeżeli wskazany obywatel Ukrainy przybył legalnie na terytorium RP w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium RP, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r.

- ✓ Do określenia okresu pobytu uznawanego za legalny stosuje się art. 57 § 3 ustawy kpa (sposób obliczania terminów).
- ✓ Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki.

Legalność pobytu - art. 2

Jeżeli wskazany obywatel Ukrainy posiadający Kartę Polaka opuścił Ukrainę w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a następnie przybył legalnie na terytorium RP do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4, i deklaruje zamiar pozostania na terytorium RP, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r.

- ✓ Do określenia okresu pobytu uznawanego za legalny stosuje się art. 57 § 3 ustawy kpa (sposób obliczania terminów).

Legalność pobytu - art. 2

Przepisów nie stosuje się do obywateli Ukrainy:

posiadających:

- zezwolenie na pobyt stały,
- zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
- zezwolenie na pobyt czasowy,
- status uchodźcy,
- ochronę uzupełniającą,
- zgodę na pobyt tolerowany,
- zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;

którzy:

- złożyli w RP wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których takie wnioski zostały złożone,
- zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w RP.

✓ Z chwilą wycofania przez obywatela Ukrainy wniosku o OM lub deklaracji, przepis ust. 1 znajduje do niego zastosowanie.

Legalność pobytu - art. 2

- Obywatela Ukrainy, o którym mowa w przedmiotowej ustawie, **uznaje się za osobę korzystającą w RP z ochrony czasowej** w rozumieniu art. 106 ust. 1 ustawy *o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*.
- Obywatelowi Ukrainy, jako osobie korzystającej w RP z ochrony czasowej, **przysługują uprawnienia określone w niniejszej ustawie**.
- Do ochrony czasowej, z której korzysta obywatel Ukrainy nie stosuje się przepisów rozdziału 3 działu III ustawy *o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* oraz art. 87 ust. 1 pkt 6 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*

Prawo do wykonywania pracy przez obywateli Ukrainy - art. 22

Obywatel Ukrainy jest **uprawniony do wykonywania pracy** na terytorium RP w okresie pobytu zgodnego z obowiązującymi przepisami, w przypadku gdy:

- jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 lub
 - jest obywatelem Ukrainy przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- jeżeli podmiot powierzający wykonywanie pracy powiadomi w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi.
- ✓ powiadomienie następuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego - praca.gov.pl

Prawo do wykonywania pracy przez obywateli Ukrainy - art. 22

- Obowiązek powiadomienia nie dotyczy przypadku, w którym obywatel Ukrainy wykonuje pracę na terytorium RP zgodnie z przepisami art. 87 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- W przypadku gdy podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnił obowiązku powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy, przepisu art. 120 ust. 2 *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* nie stosuje się.

Prawo do wykonywania pracy przez obywateli Ukrainy - art. 22

Minister właściwy do spraw pracy **może określić**, w drodze rozporządzenia, liczbę obywateli Ukrainy, którym podmiot powierzający wykonywanie pracy może powierzyć wykonywanie pracy, ustaloną w stosunku do liczby wszystkich osób, którym ten podmiot powierza wykonywanie pracy, kierując się względami bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, ochroną lokalnych rynków pracy oraz zasadą komplementarności zatrudnienia cudzoziemców w stosunku do obywateli polskich.

Prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej - art. 23

- Obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium RP uznaje się za legalny na podstawie niniejszej ustawy lub ustawy *o cudzoziemcach*, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium RP na takich samych zasadach jak obywatele polscy, z zastrzeżeniem, że uprawnienie to przysługuje pod warunkiem uzyskania przez obywatela Ukrainy numeru PESEL.
- W przypadku, gdy pobyt przedsiębiorcy - obywatela Ukrainy na terytorium RP przestanie być legalny na podstawie niniejszej ustawy lub ustawy o cudzoziemcach, przedsiębiorca podlega wykreśleniu z CEIDG.

Uprawnienie obywatela Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy do wykonywania pracy na terytorium RP - art. 39

Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 38 ust. 1, jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.

Przedłużenie obywatelom Ukrainy czasu świadczenia pomocy przy zbiorach - art. 40

W przypadku obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium RP, którego pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, łączny czas świadczenia pomocy przy zbiorach (chmielu, owoców, warzyw, tytoniu, ziół i roślin zielarskich) na podstawie umów o pomocy przy zbiorach, ulega przedłużeniu z mocy prawa na okres tego pobytu.

Przedłużenie ważności wiz i innych dokumentów - art. 42

- Jeżeli ostatni dzień okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium RP na podstawie wizy krajowej przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres pobytu na podstawie tej wizy oraz okres ważności tej wizy ulegają przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r.
- W dokumencie podróży obywatela Ukrainy nie umieszcza się nowej naklejki wizowej.
- Wiza krajowa w okresie przedłużenia okresu pobytu oraz okresu ważności nie uprawnia do przekraczania granicy.
- Przepisów tych nie stosuje się do kierowcy będącego obywatelem Ukrainy wykonującego międzynarodowy transport drogowy w rozumieniu art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. *o transporcie drogowym* lub niezarobkowy międzynarodowy przewóz drogowy w rozumieniu art. 4 pkt 6 tej ustawy.
- W dokumencie podróży kierowcy naklejkę wizową potwierdzającą przedłużenie wizy krajowej umieszcza wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu tego kierowcy. Okres pobytu na podstawie przedłużonej wizy krajowej wynikający ze wskazania w naklejce wizowej, która potwierdza przedłużenie wizy krajowej, nie może przekraczać okresu pobytu przewidzianego dla wizy krajowej.

Przedłużenie ważności wiz i innych dokumentów - art. 42

- Jeżeli ostatni dzień okresu ważności **zezwolenia na pobyt czasowy** udzielonego obywatelowi Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres ważności tego zezwolenia ulega przedłużeniu z mocy prawa **do dnia 31 grudnia 2022 r.**
- Jeżeli **termin do opuszczenia przez obywatela Ukrainy terytorium RP**, o którym mowa w art. 299 ust. 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa **o okres 18 miesięcy**.
W okresie, na który termin został przedłużony, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 9, art. 196 ust. 1 pkt 5 oraz art. 213 ust. 1 pkt 6 ustawy o cudzoziemcach.
- Jeżeli **termin dobrowolnego powrotu**, o którym mowa w art. 315 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, określony w decyzji wydanej wobec obywatela Ukrainy, przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa **o okres 18 miesięcy**.
W okresie, na który termin został przedłużony, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 8, art. 196 ust. 1 pkt 4 oraz art. 213 ust. 1 pkt 5 ustawy o cudzoziemcach.

Przedłużenie ważności wiz i innych dokumentów - art. 42

Jeżeli ostatni dzień okresu ważności:

- kart pobytu,
- polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca,
- dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany”

- wydanych obywatelom Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa **o okres 18 miesięcy**.

- ✓ Przedłużenie okresu ważności tych dokumentów, **nie stanowi podstawy do wydania lub wymiany tych dokumentów**.
- ✓ Karta pobytu w okresie, na jaki uległ przedłużeniu okres jej ważności, **nie uprawnia do przekraczania granicy**.

Przedłużenie ważności wiz i innych dokumentów - art. 42

Jeżeli **ostatni dzień dopuszczalnego okresu pobytu** obywatela Ukrainy na terytorium RP:

- na podstawie wizy Schengen wydanej przez organ polski,
 - na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen,
 - na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich, wydanego przez właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, albo innego dokumentu pobytowego wydanego przez organ tego państwa, uprawniającego do podróży po terytorium innych państw tego obszaru,
 - w ramach ruchu bezwizowego
- przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a pobyt ten rozpoczął się przed tym dniem, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny przez **okres 18 miesięcy**.

Długość legalnego pobytu obywatela Ukrainy - art. 44

Pobyt obywatela Ukrainy, któremu komendant placówki Straży Granicznej na odcinku granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainą **zezwolił na wjazd na terytorium RP na podstawie art. 32 ust. 1** ustawy *o cudzoziemcach*, uznaje się za legalny przez okres 18 miesięcy.